

Zekerheid van het geloof

Leesavonden 4^e kwartaal 2013

Afgelopen winter 2012-2013 hebben wij gelezen over 'rechtvaardigmaking' en 'heiligmaking'. Deze weldaden gaan gepaard met Verzekering, Vrede, Blijdschap, Groei in de genade. Hierover gaan wij, zo de Heere wil, lezen en met elkaar spreken in de komende winter.

Wij lezen gedeelten uit de volgende boeken:

- Eigenschappen van het geloof, A. Comrie (p. 7)
- De zekerheid van het geloof, opstel C. Harinck (p. 15)
- De Hoofdsom van de Geloofsleer, Th. Watson (p. 21)
- Heiligmaking, J.C. Ryle (p. 32)

De gedeelten uit deze boeken zijn bijgevoegd als bijlagen.

INLEIDING

De duidelijkste Bijbelse definitie van het geloof vinden we in Hebr. 11:1: *'Het geloof nu is een vaste grond van de dingen, die men hoopt en een bewijs van de zaken die men niet ziet'*.

In deze omschrijving wordt over het geloof gesproken in termen van zekerheid en vastheid. De gelovige is zeker van de dingen, die hij of zij gelooft. Er wordt aan de waarheid en de werkelijkheid van de eeuwige en onzienlijke dingen niet getwijfeld. Het geloof is dus niet: ik meen; ik denk; ik vermoed; ik veronderstel, maar: ik weet en ben verzekerd. Het geloof is dus geen twijfelachtigheid. Het is vastheid en zekerheid. Zo komen we het steeds in de Bijbel tegen. De zekerheid behoort tot het wezen van het geloof. (C. Harinck).

VRAGEN

Dominee A. Comrie schrijft in zijn boek over de eigenschappen van het geloof, Hoofdstuk 9:

Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van de kwade consciëntie, en het lichaam gewassen zijnde met rein water. (Hebr.10:22)

lees Bijlage 1: Comrie. Toegaan tot Gods troon (p. 7).

Vraag 1: Wat moeten wij verstaan onder 'de troon der genade', en waarom?

Vraag 2: Wat geeft ons vrijmoedigheid in het toegaan tot God?

Vraag 3: Toegaan, met welke gestalte? Als een mens die zichzelf al wat opgeknapt heeft?

Ds. Comrie noemt in dit hoofdstuk veel kenmerken van een waarachtig hart. Dit kunt u lezen in Met een waarachtig hart. (p. 8)

Lees: In volle zekerheid van het geloof (p.8)

Deze volle zekerheid wordt in het hart gewerkt door de Heilige Geest.

Lees Bijlage 2: Harinck A (p. 15).

Ds. Harinck beschrijft de drie voornaamste wegen tot heilszekerheid. Deze zijn:

- Door middel van de beloften van het Evangelie
- Door de merktekenen van het geloof
- Door het getuigenis van de Heilige Geest, middellijk of onmiddellijk.

Lees: Harinck B.

Vraag 4: a. Hoe werkt de Heilige Geest de zekerheid d.m.v. de Evangeliebeloften?

b. Is dit een zekerheid van Gods genadewerk in ons?

Vraag 5: hoe werkt de Heilige Geest de zekerheid d.m.v. de merktekenen in de gelovigen?

Vraag 6: Hoe werkt de Heilige Geest de zekerheid door Zijn onmiddellijk getuigenis? Door een hoorbare stem of door een visionaire ervaring? (lees ook Watson B (p. 22)).

Vooraf de Puriteinen hebben dit geleerd, schrijft Harinck. Hij noemt o.a. ds. Comrie. In 'werk van de Geest' kunt u lezen wat Comrie schrijft over het onmiddellijk getuigenis van de Geest.

Lees: Werk van de Geest, Comrie (p. 9).

Lees Bijlage 3: Watson, A (p. 21).

Vraag 7: Hebben al Gods kinderen zekerheid?

Lees Bijlage 4: Ryle, A (p. 33).

Vraag 8: Is het nederig om je nooit zeker te voelen?

Vraag 9: Wat is aanmatiging?

Lees Watson C (p. 23).

Vraag 10: Noem enkele verschillen tussen verzekering en aanmatiging.

Lees Ryle B (p. 33).

Vraag 11: Een gelovige die zekerheid voelt, rust op iets wat hij in zichzelf ziet. Is dat zo?

Lees Ryle D (p. 37).

Ryle schrijft(onderstreept): ‘over het algemeen zal niemand zijn eigen hart en leven zo bewaken als zij die de troost van een leven in nauwe gemeenschap met God kennen’.

Vraag 12: Waarom is dit zo?

Comrie schrijft zeer schoon over deze nauwe gemeenschap met God, lees hierover in ‘inkerende geloofsdaden’ (p. 12).

Lees Watson E (p. 25)

Watson vraagt: Hoe kunnen wij weten dat wij de inwoning des Geestes bezitten? Antwoord: Niet omdat soms goede bewegingen in ons opgewekt worden door de Geest, want Hij kan in ons hart werken maar niet in ons wonen.

Vraag 13: Wat zou het verschil zijn tussen ‘in ons werken’ en ‘in ons wonen’?

Lees Watson F (p. 27)

Vraag 14: Als ik Zijn vriendelijk Aangezicht niet zie, zou God mijn gebed dan wel willen horen?

Lees Watson G (p. 28)

Hier lezen wij ‘Laat op uw consciëntie geen onbeleden zonden liggen. God verzegelt de vergeving niet voor de schuldbelijdenis. (...) Wie zich bewust is van verborgen zonden, kan niet tot God naderen in volle verzekerdheid. Hij kan God geen Vader noemen, maar Rechter.

Vraag 15: Worden alleen de zonden die je voor God beleden hebt, vergeven? Maar hoe is het dan met de zonden die je in het verleden deed, die je vergeten bent, of zonden die je je niet bewust bent? Worden die dan niet vergeven?

Vraag 16: Watson geeft de raad: ‘Houd de genade gaande’. Hoe doe je dat?

Lees Watson H (p. 30)

Maak een nuttig gebruik van uw verzekering door meer hemelsgezind te wandelen. U behoort de dingen hier beneden te minachten.

Vraag 17: Is dat echt zo dat wij de dingen hier beneden behoren te minachten?

Als laatste lezen wij weer van Comrie. Bezwaren weersproken (p. 13)

Vraag 18: de zekerheid van het geloof is juist niet de zekerheid over uw genadestaat, maar over.....? (zie ook vraag 4b).

Aanwijzingen (p. 13)

‘Meditateer veel over het aanbod van genade, dat zo ruim, vrij en welmenend aan u wordt gedaan. De grootste verwarring over het werk van het toegaan komt voort uit een groot onbegrip ten aanzien van het aanbod van Jezus’.

Vraag 19: Velen begrijpen het aanbod van Jezus dus niet goed. Welke raad geeft ds.Comrie hier?

Vermaning (p. 14)

Wil je God eren en verheerlijken in je leven?

Vraag 20: Wat moet je dan doen? En waarom?

Degene die het dichtst met God in Christus wandelt, zal over het algemeen in de grootste vrede bewaard blijven. De gelovige die de Heere het meest ten volle navolgt en naar de hoogste mate van heiligheid streeft, zal gewoonlijk de meest verzekerde hoop genieten en het helderst overtuigd zijn van zijn eigen zaligheid. (J.C.Ryle)

Bijlage 1: Ds. A. Comrie: in volle zekerheid tot de troon der genade gaan

A.Comrie.

Hoofdstuk 9: Het geloof is een genade, die in volle zekerheid tot de troon der genade doet gaan om genade te ontvangen en geholpen te worden op de juiste tijd.

Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van de kwade consciëntie, en het lichaam gewassen zijnde met rein water. (Hebr. 10:22).

We spreken dus eerst over de plicht waartoe de apostel de Hebreeën opwekt; dat is: 'Laat ons dan toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs'.

(...)

Toegaan tot Gods troon.

Dan komt nu de vraag boven wat we onder de troon der genade moeten verstaan. We zijn met de beste uitleggers van mening dat wij onder de troon der genade niet Christus maar God de Vader moeten verstaan, want Hij bewijst genade aan de zondaar omwille van zijn Zoon. In het toegaan tot God moeten wij Hem als de vader op vier manieren bezien:

Als een hooggeduchte Majesteit, Die met eer en heerlijkheid gekroond is.

Als een verzoend God in Zijn Zoon Jezus Christus, Die ten volle voldaan heeft aan Gods gerechtigheid.

Als die God Die de arme verdoemelijke zondaar die Christus aangrijpt, vrijspreekt van schuld door de zonden.

Als die God Die bereidwillig is en gereed staat om diegenen te helpen die door Jezus Christus, als de verse en levende Weg, tot Hem roepen om Zijn hulp en bijstand. Dit geeft vrijmoedigheid om tot Hem te komen Die een getrouwe God en Vader is, Die machtig is en gewillig om te luisteren en antwoord te geven éér wij tot Hem roepen.

Toegaan, met welke gestalte?

Laat ons toegaan. Het woord dat hier gebruikt wordt, wint aan kracht door de samenstelling ervan. Daarom wordt het ook nooit vertaald door het enkele woord 'gaan', maar het is een 'toegaan' dat betrekking heeft op het

dienen van God. Zo wordt dit woord gebruikt om de toegang van de hogepriester tot God in het binnenste heiligdom aan te geven, en ook de toegang tot God door de gebeden die in Christus geheiligd zijn. Dit toegaan wordt dus gekenmerkt door de heilige activiteit van de ziel waardoor deze door Christus, als de verse en levende Weg, vanuit zichzelf tot God uitgaat, als een onwaardig, arm, leeg, machteloos en geheel armlastig en nietig schepsel. Deze ziel heeft de meest innige begeerte om uit de volheid van Gods genade alleen vanwege het onmisbare borgtochtelijk handelen en lijden door Jezus Christus genade op genade te ontvangen.

Het is een toegaan van de ziel tot God, waarbij de mens voor wat zichzelf betreft geheel zonder hoop is, en alles hem even radeloos en reddeloos voorkomt. Zolang de mens nog wat verbetering kan brengen in zijn toestand, zal hij niet vragen naar God, zijn Schepper, Die psalmen geeft in de nacht. Die vrouw uit het evangelie was ten einde raad voor zij tot Jezus kwam om van achteren de zoom van Zijn kleed aan te raken. Zolang men het leven in eigen hand kan vinden, zal men niet uitroepen: 'Het is buiten hoop!'.

Met een waarachtig hart.

De Hebreëën moesten toegaan met een waarachtig hart en in volle verzekerdheid van het geloof.

Een waarachtig hart, dat is met een hart dat gezuiverd is van elk vals bedrog, elke geveinsdheid en elke dubbelzinnigheid. God ziet immers naar waarheid in het binnenste.

Een waarachtig hart is een hart dat God in alles wil gehoorzamen. Het heeft niet het oog op het een of ander wat geboden of verboden is, maar op alles wat God gebiedt en verbiedt, om in alles te doen wat God en Zijn wil behaagt, en zich daarop in de gang van het leven te richten, Ps.119:6.

In de volle zekerheid van het geloof.

De tweede manier waarop zij moeten toegaan is in de volle zekerheid van het geloof. Het geloof is namelijk een genade waardoor de ziel in volle zekerheid tot God gaat, door Jezus Christus, om barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden, om op de juiste tijd geholpen te worden.

De volle zekerheid van het geloof is zeer zeker een zaak van groot belang. De staat van de ziel vóór ze tot de volle zekerheid van het geloof kan komen is

te vergelijken met een schip dat op de ontstuimige zee in veel gevaren verkeert. De arme ziel is dikwijls iemand die maar voortgedreven wordt, zonder troost, over wie al de golven heen gaan, en tegen wie de rivieren zich verheffen. Het wordt de ziel gegeven ten slotte de behouden haven, dat is Jezus, te zien in het aanbod van het zalig Evangelie. Dat sluit de volgende zaken in.

Allereerst is de ziel geheel en al en zonder enige twijfel overtuigd van de goddelijke autoriteit van het Evangelie of de boodschap van de zaligheid door een gekruiste Christus. De ziel ziet ook heel duidelijk en met bewogenheid dat de zaligheid bij niemand anders is, maar dat alleen Jezus door Zijn lijden en sterven ten volle aan de goddelijke gerechtigheid heeft voldaan en tot de laatste penning heeft betaald. Zo kan God aan de grootste van de zondaren genade bewijzen in een weg van de meest strikte rechtvaardigheid.

Het zalig aanbod van genade wordt tenslotte heel in het bijzonder aan deze mens alléén aan het hart gelegd. Niet alleen anderen worden geroepen, maar ook hij wordt geroepen om vergeving van zonden te ontvangen door het geloof in Christus Jezus. De Heere zegt dit: 'Ik heb ú bij uw naam geroepen!'. Het is alsof Gods Geest zegt: 'Wees goedsmoeds, de Meester roept ú!'

Werk van de Geest

Het is juist de Heilige Geest Die met een krachtige en niet te weerstane werking Zijn intrek neemt in de ziel. Zoals de wind in de zeilen blaast, zo is ook de Heilige Geest bezig met een lieflijke bries te waaien in al de functies van de ziel. Als een zuidenwind verwarmt en verlevendigt Hij de ziel geheel en al door de genade van God in Christus Jezus. Het gevolg hiervan is dat het hart helemaal stil en rustig wordt en verzinkt in teerheid om wat het ziet. Er is zo'n stille rust in het hart dat niemand die onder woorden kan brengen. U moet dit trachten te ervaren, dan zult u gaan begrijpen wat we met deze woorden bedoelen. De Geest maakt dat alles in de ziel daadwerkelijk actief wordt, en doet haar heel intens werkzaam zijn in het naderen tot de drieënige God. Nu ziet het oog iets van de heerlijkheid van de Heere in het aangezicht van Jezus. Nu bemint het hart met een liefde die sterker is dan de

dood. Nu acht de ziel de Heere zo hoog in waarde. Al de begeerten en alle liefde gaan daadwerkelijk naar Hem uit, niet alleen om Hem in Christus te kiezen, maar vooral om Hem aan te grijpen en als een bundeltje mirre tussen de borsten te leggen. De Heilige Geest werkt net als de wind in de zeilen met een voortdurende, onophoudelijke en onafgebroken activiteit en invloed op alle functies van de ziel, totdat zij werkelijk en wezenlijk binnengaat in de Rotssteen Christus. Als de Geest dat niet meer doet, dan zou de ziel, hoe dicht ook genaderd, moeten blijven staan. De ziel kan echter door de kracht van de eerste opwekking zonder de daaropvolgende voortdurende en onafgebroken invloed van de Geest in Jezus geen schuilplaats vinden. De Geest geeft de gelovigen ten volle van Zijn kracht. Voortgestuwd door de wind van de Geest gaan zij heel gemakkelijk en voorspoedig voort, zonder erg te hebben in hun eigen lasten en allerlei tegenkrachten. Met God gaan ze door een bende, en met Hem springen ze over een muur. De Heilige Geest brengt langs deze weg de ziel daadwerkelijk in Christus Zelf, en in en door Hem in de volle en zalige gemeenschap met de drie-enige God. De Geest beurt als het ware de ziel vanaf de aarde op door een geloofsdaad die Hij Zelf werkt, en brengt haar daadwerkelijk in de Borg, zodat ze ervaart dat ze nu werkelijk staat waar ze eerst niet stond, namelijk op het vaste fundament Christus. Nu is ze in een behouden haven, waar het veilig is en waar de stormwinden niet gehoord worden en waar men ook niet meer wordt beangstigd door het geweld van de watermassa's. Daar is alleen maar stilte, rust, vrede en blijdschap door de Heilige Geest. Zie, hoe lieflijk wordt ons dit voorgehouden in Gods handelen met Zijn oude bondsvolk: 'Gelijk een arend zijn nest opwekt, over zijn jongen zweeft, zijn vleugelen uitbreidt, ze neemt en ze draagt op zijn vlerken, zo leidde hem de HEERE alleen', Deut. 32:11,12. En als God voor de ziel tot een eeuwige woning wordt door haar in Hem, de Rotssteen, te brengen, dan zijn Gods eeuwige armen onder de ziel, waardoor ze opgetild en in Christus overgebracht wordt. Deut. 33:27.

Wat hierover tot nu toe gezegd is, is naar het ons voorkomt wat bedoeld wordt met deze volle zekerheid. De ziel mag door de werkingen van God de Heilige Geest naar de behouden haven gaan en daar binnengaan. Ze mag dat doen met volle zeilen en voordewind, om hier de ware rust te vinden.

Zekerheid als twistappel.

Mijn geliefden, deze volle zekerheid is altijd een twistappel in de kerk geweest, vanaf het begin van de Reformatie tot op de dag van vandaag. Ijverzieke en onervaren mensen hebben op dit punt altijd voor veel onrust en beroering in de kerk gezorgd. Dat gebeurt vooral daar waar er verschillen zijn tussen gereformeerden en gereformeerden. Daardoor verkoelt de liefde en komt er plaats voor nijd, boosheid en bitterheid. Daardoor verlangt men méér naar het twisten over de zekerheid van het geloof dan naar de daadwerkelijke beoefening van die dierbare genade. Wat wordt de kerk hierdoor blootgesteld aan de spot van de vijanden, als zij zien dat men het zo oneens is over het wezen van de geloofszekerheid en het functioneren van dit middel waardoor de ziel met Christus verenigd wordt. En wat worden de kleinen in de genade op een droevige manier heen en weer geslingerd. Wij zullen u, geliefde hoorders, hiermee niet ophouden, want dat strijdt tegen onze natuur. Terwijl anderen over de zaak twisten, is het voor ons namelijk het allerbeste om de zekerheid veel te beoefenen.

(...)

Het is echter wel zo dat niet elke gelovige de geloofsverzekering kent. We moeten ook opmerken dat al de geloofsdaden in de gelovigen niet even sterk zijn, maar dat soms de ene geloofsdaad veel sterker is dan de andere. Het kan bijvoorbeeld gebeuren dat er een honger en dorst naar Jezus is vanuit het zien, vanuit een waarachtig gevoel van ontroering over zijn tekortkomingen en vanuit de ervaring door goddelijk licht dat God in Jezus Christus de God van een zondaar kan zijn. Jezus heeft immers door Zijn gerechtigheid volkomen betaald, en deze Jezus wordt nu aangeboden! Dan wordt de ziel eenswillend met God om alleen door die weg zalig te worden. Dan ervaart zo iemand dat de ziel wegsmelt in de allerhartelijkste en tere liefdesuitingen tot Jezus. Hij bemerkt bij zichzelf liefde, eerbied en eveneens een toevertrouwen en overgave van zichzelf aan de Heere. En toch heeft hij naar zijn gevoel een weinig verzekerd vertrouwen. Maar anderzijds kan het gebeuren dat iemand veel vertrouwen heeft, en toch heel bitter moet klagen over een geestelijk dor en ongevoelig leven, zonder enige ernst. Als we ons hier goed rekenschap van geven, hebben we veel bescheidenheid en een geheiligde wijsheid ten aanzien van onszelf en ook in de omgang met

anderen nodig. In plaats van dat verdenken en veroordelen zou men er beter aan doen op de leiding van de Heilige Geest te letten ten opzichte van elke gelovige, en dat onder aanbidding en roemen van de wijze en heilige wegen van de Heere.

(...)

Inkerende geloofsdaden

Enkele geloofsdaden die tot uiting komen in het naderen tot de troon van Gods genade met volle zekerheid van het aandeel in Christus, zijn onder andere de volgende:

De ziel gaat dan niet uit tot God, in algemene zin gesproken, maar tot Hem als haar eigen God en Vader in Christus Jezus, uit kracht van Zijn verbond en in de overgave van zichzelf aan de Middelaar van dat verbond. Dit gelovig zien op God als háár God bevrijdt de ziel van de angstige vrees in het naderen tot Hem. Daardoor mag ze al van veraf de tekenen van haar Vaders liefdesuitingen opmerken, en verzekerd zijn van Zijn liefde en bereidwilligheid om haar te helpen. Dat spoort de ziel aan en geeft haar een grote begeerte en een sterk verlangen om zo snel mogelijk in Zijn beide armen, die vol ontferming zijn, te worden opgenomen. Ja, dit is een koord dat zó hard trekt dat de ziel niet alleen maar op weg gaat, maar ook snel naar Hem toe loopt zoals een kind doet naar zijn vader. De ziel gaat in deze zekerheid tot God met het hart van een kind. Ze roept God dan niet aan zoals een knecht die 'heer' of 'meester' zegt, maar zoals een kind dat almaar naar vader roept met: 'Abba, Vader'. Dit is voor God aangenaam om te horen, en daarom belooft Hij steeds opnieuw dat de ziel mag zeggen: 'Gij zijn mijn God'. En dat geeft veel geloofsvertrouwen in het hart. De ziel gaat in deze zekerheid tot God om van Hem eerbiedig en gelovig de vervulling van Zijn goddelijke belofte te vragen. Dit brengt met zich mee dat de ziel op de belofte pleit en werkzaam is vanuit het verbond. De ziel gaat in deze zekerheid tot God, terwijl ze gelovig verwacht dat ze geholpen zal worden en genade op genade zal ontvangen, omdat het vast en zeker is dat haar gebed veel zekerder van God verhoord is dan ze in zichzelf gevoelt dat ze dit van God begeert.

Bezwaren weersproken

De oprechte gelovigen zullen terwijl zij dit alles lezen ongetwijfeld vele en velerlei bezwaren opwerpen, en ook zaken van het hart naar voren brengen die ze mogelijk niet kunnen oplossen. Wellicht zijn er onder u die zeggen: 'Wij zijn bekommerd over die volle zekerheid, want daar merken we in onze geestelijke werkzaamheden niets van!'. Deze mening kan voortkomen uit onkunde over wat zekerheid is. We willen hiermee maar zeggen dat u al het genoemde nog eens moet overdenken, en dan zult u wellicht inzien dat u méér zekerheid hebt dan u wel denkt. Want de zekerheid van het geloof is juist niet de zekerheid over uw genadestaat, maar die over het aanbod van Jezus in het hart. Die zekerheid wordt door de Geest gewerkt en daardoor komt de ziel tot waarachtige beoefening van de direct uitgaande geloofsdaden waarover we geschreven hebben. Als u daar goed acht op geeft, zult u merken dat u die werkelijk beoefend hebt en nog beoefent.

Weer een ander zegt: 'O, mijn hart heeft zo'n liefde voor deze toenadering in het geloof, maar hoe zal ik ertoe komen?'. Daarop antwoorden we dat dit het werk van God is waardoor het geloof met kracht in uw ziel werkt. Er zijn veel mensen die zichzelf op deze weg willen indringen, maar God plaatst Zijn kinderen er Zelf op. Overigens zouden de volgende zaken hun gezegend nut kunnen geven.

Aanwijzingen

Mediteer veel over het aanbod van genade, dat zo ruim, vrij en welmenend aan u wordt gedaan. De grootste verwarring over het werk van het toegaan komt voort uit een groot onbegrip ten aanzien van het aanbod van Jezus. Als u over het aanbod vanuit het Evangelie hoort spreken, ga uzelf dan niet afvragen: 'Ben ik wel de persoon voor wie dit geldt? Heb ik de gemoedsgesteldheid die hierbij past? Heb ik wel de kracht om de aangeboden zaligheid te omhelzen?'. Want hoe loffelijk zulke vragen u ook lijken te zijn, en hoe goed uw uitgangspunt ook lijkt te zijn, u zult ervaren dat het licht dat u enigermate in het Evangelie hebt, verduisterd wordt; en uw hart zal benauwd worden om uzelf nog aan Jezus toe te vertrouwen. Tracht integendeel toch op het Woord te geloven zonder allerlei vragen aan uw hart te stellen. Dan zou het met u kunnen gaan als met de mand die op het woord

van Christus zijn lamme arm uitstak. O, het is goed om dat te proberen! Tracht toch vaak te staan naar de aannemende daad van het geloof; dan zal de zekerheid vanzelf komen, zonder inspanning. Veel oprechte zielen werken dikwijls verkeerd. Ze willen eerst zien dat hun staat tegenover God goed is, en dan zullen ze een aangeboden Jezus omhelzen. Maar zover kunnen ze niet komen. Ze hebben de ene keer wat meer moed, en de andere keer zijn ze weer twijfelmoedig, al naar gelang hun gemoedsgesteldheid is tegenover God. O, wat bent u te beklagen dat u zich zo voor het licht verbergt en in een woestijn omdooft, hoewel de deur en de toegang tot een land dat van melk en honing overvloeit, openstaat voor ieder die wil komen. Als u immers Jezus op Zijn aanbod zou aannemen, dan zou deze Zon der gerechtigheid uw hart verlichten om te zien wat u van God geschonken is en dat zou uw ziel verwarmen en doen smelten.

Weer een ander zal zeggen: 'Ik weet wel dat ik vroeger die zekerheid had, maar het is vervaagd. Het meeste wat ik nog heb, is een flauwe herinnering daaraan. Wat moet ik doen om dat weer terug te krijgen?'. Mijn antwoord is: als u dat hartelijke verlangen naar uw vroegere geluk bedoelt, dan moet u beseffen dat u, na enige tijd op die weg geweest te zijn, dit niet meer zó zult beleven. Dat is voor de jonge gelovigen! Misschien is er ook een bepaalde zonde die u in een geestelijke duisternis heeft gebracht. Doe uw uiterste best om die zonde te onderkennen en daarover verootmoedigd te worden. Roep met David in uw gebed of God u weer de vreugde wil doen smaken van Zijn heil, en tracht de zaken te verkrijgen waarover wij zojuist gesproken hebben. Dan zal het kunnen zijn dat Gods licht in uw ziel opgaat.

Vermaning

Tenslotte nog een woord van vermaning. Omdat u zo'n Hogepriester hebt, wekken we u op om zo toe te gaan. Maar omdat u daartoe genegen bent, zeggen wij: 'O, wat is deze weg tot verheerlijking van God! Wat is deze weg veilig, want zelfs de dwaas zal er niet op dwalen. Wat is deze weg u tot voordeel, want alles wat u zo zoekt, zal u gegeven worden, omdat u tot een Vader gaat Die in Zijn Zoon voldaan is'. God geve u en mij daarom dat wij langs deze weg veel tot de God van het verbond mogen gaan om genade op genade uit Zijn volheid te ontvangen. Amen.

Bijlage 2: ds. C.Harinck: De zekerheid van het geloof.

A. De drie voornaamste wegen tot heilszekerheid.

1e. Zekerheid is verbonden met het geloof in de beloften van God.

Dat is en blijft het eerste. De waarachtigheid en betrouwbaarheid van Gods belofte zijn en blijven de voornaamste grond van de zekerheid. Dit toont de overeenstemming met de eerste hervormers. Maar ze zijn niet de enige grond van zekerheid.

2e. Zekerheid verkrijgt men uit de merktekenen van de christenen of uit de vruchten van een waar geloof. Innerlijke bewijzen zijn mede een grond van zekerheid. Het is het bekende syllogisme. Men concludeert uit de merkteken dat men tot de kinderen van God behoort, die eens eeuwig zalig zullen worden.

3e. Zekerheid verkrijgt men door het getuigenis van de Heilige Geest. De heilige Geest doet dit middelijk door de merktekenen of onmiddellijk door een **directe** uitspraak van de Schrift **tot** de geest van de gelovige. Daardoor wordt men verzekerd dat men behoort tot hen die in Christus zijn aangenomen en eeuwig zalig zullen worden.

Zekerheid van de zaligheid is dus een complexe aangelegenheid.

Er zijn meerdere pijlers waarop de zekerheid rust. Het gaat om samenhangende factoren. De drie wegen tot de zekerheid zijn als het ware met elkaar vervlochten. In de Nadere Reformatie zijn het geloof in Gods beloften, de merktekenen van de christenen en het getuigenis van de Heilige Geest met elkaar verbonden. Zij bestaan niet los van elkaar. Het is niet genoeg te zeggen: Ik geloof de beloften van God. Men moet de innerlijke bewijzen bezitten dat men met een waar geloof op de beloften rust. De kenmerken bewijzen de echtheid van het geloof.

Het is ook niet genoeg te zeggen: Ik heb de merktekenen van een christen. Men moet weten dat zijn merktekenen Bijbels zijn en waar zijn. De Heilige Geest moet er getuigenis aan geven.

De derde weg, het getuigenis van de Heilige Geest heeft in de zekerheid dan ook het laatste woord.

In alle wegen, die tot zekerheid leiden zien we allereerst de activiteit van de Heilige Geest.

Zonder de getuigende werking van de Geest kan er geen sprake zijn van zekerheid. De Geest alleen kan het benauwde en beschuldigend geweten van een overtuigd zondaar vrede en zekerheid brengen dat zijn zonden om Christus' wil zijn vergeven. Geloofszekerheid is nooit iets dat wij aan onszelf geven. Hoe komt dit?

Dit heeft te maken met het hart dat gerust gesteld moet worden.

We moeten niet vergeten wie naar de zekerheid van zijn redding zoekt. Het is de zondaar die zijn verlorenheid

gevoelt; zich schuldig en vloekwaardig kent voor God; door de duivel wordt bestreden en geplaagd wordt door

twijfel en ongeloof. Zij vragen met Abraham: "Waarbij zal ik het weten?".

Mensen kunnen zulke zondaren niet gerust stellen. Zij kunnen het met het woord van mensen niet doen. (Sommigen helpen zich daar wel mee).

Zij kunnen zichzelf niet gerust stellen. (Dat doen ook sommigen).

Een waarlijk overtuigd zondaar heeft nodig wat David zegt: "Zeg tot mijn ziel: Ik ben Uw heil!".

De Heilige Geest werkt zekerheid. Of dit nu de zekerheid is, die verkregen wordt door Gods beloften, de zekerheid die verkregen wordt uit de merktekenen of de zekerheid als gevolg van het directe getuigenis van de Heilige Geest. Altijd is de Heilige Geest de Werkmeester van de zekerheid.

Hoe werkt de Heilige Geest heilszekerheid?

1e Hoe werkt de Heilige Geest heilszekerheid door middel van de beloften van het Evangelie?

Op welke wijze brengen de beloften van God ons zekerheid van de zaligheid? Allereerst omdat het Gods beloften zijn. God is betrouwbaar en waarachtig. Gods Woord is het enige wat zeker en betrouwbaar is.

Waar kun je zeker van zijn? Je gevoelens kunnen je bedriegen. Jeremia zegt: "Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja, dodelijk is het, wie zal het kennen?" Jer. 17:9.

Een mens kan denken het ware berouw, het ware geloof en de ware liefde tot God te hebben en in het eind

bedrogen uitkomen. Je kunt niet op je gevoelens bouwen. “Het is een zot, die op zijn hart vertrouwt”.

Zekerheid komt van Gods beloften. Maar de vraag blijft dan toch nog: is de belofte voor mij? De gelovigen hebben hier dikwijls een harde strijd te strijden. De overtreden Wet vloekt hen. Het geweten is verschrikt vanwege de gedachte dat men God door zijn zonden tot toorn heeft verwekt. Satan benauwt de ziel en zegt dat men geen heil heeft bij God. Menigmaal denken zij dat Christus niet gekomen is voor zulke onreine zondaren zoals zij zijn. Hier nu komt de Heilige Geest de bestreden zondaar te hulp. Hij overreedt het verslagen hart dat Gods belofte, dat “een ieder die in Christus gelooft niet zal verderven, maar het eeuwige leven hebben”, waar is en waar is voor mij! Waar is juist voor zulke schuldverslagen mensen als ik ben.

We lezen dan onze naam in de belofte. De Heilige Geest maakt de belofte binnen in ons waar. Hij bekrachtigt de evangelieboodschap. Het is een allesoverwinnend getuigenis. Het verdrijft de twijfel. Het werkt wat we lezen in H. Cat. zondag 7: “een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt, dat niet alleen anderen, maar ook mij vergeving der zonden, eeuwige gerechtigheid en zaligheid van Gods geschonken is, uit louter genade, alleen om de verdiensten van Christus’ wil”.

Het is dus niet in de eerste plaats een zekerheid van Gods genadewerk in ons, **maar zekerheid van de zaligheid**

die God in Zijn Woord belooft voor ieder die in Christus gelooft. Wat God in het algemeen allen belooft en

aanbiedt, maakt de Heilige Geest persoonlijk en voor mij!

Dit verwekt dit vaste en persoonlijke vertrouwen, dat wat God belooft, ook mij geschonken is en ik deel heb aan de in Christus beloofde zaligheid. In de omhelzing van de belofte ligt zekerheid. Dikwijls een zekerheid temidden van duisternis en strijd. In de Bijbel gekenmerkt door het woord ‘nochtans”. Jona is daarvan een voorbeeld. In de vis sprak hij: “nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen.”

2e. Hoe werkt de Heilige Geest heilszekerheid door de merktekenen van de gelovigen?

Uit de merktekenen van de uitverkorenen, zoals de droefheid naar God over de zonde, het geloof in Jezus Christus en de lust en liefde tot God en Zijn geboden kan iemand zichzelf verzekeren dat hij of zijn tot de kinderen Gods behoort. Iemand kan zeggen: ik vind die zaken bij mijzelf. Daarom ben ik een kind van God. Het bekende syllogisme. De sluitrede wordt veel gehanteerd door de ons bekende oudvaders. Denk aan het Gekrookte riet van Smytegelt. Toch brengt dit op zichzelf nog geen zekerheid. De vraag blijft: is mijn geloof wel het echte geloof? Is mijn boetvaardigheid wel de boetvaardigheid van Gods kinderen? En is mijn lust om God te dienen wel van een vernieuwd hart? Dikwijls betwijfelen Gods kinderen hun merktekenen. Dikwijls zien ze hun merktekenen ook niet.

De Heilige Geest komt hier de bestreden christen te hulp. Hij gaat met ons naar het Woord en toont ons dat de merktekenen die wij in ons bevinden de merktekenen van de ware gelovigen zijn. Hij zet er Zijn zegel op. Gods kinderen zien dan met verwondering wat God in hun hart gewerkt heeft. Dan gebeurt wat we lezen in DL. 1-12, dat de gelovigen de merktekenen van de verkiezing “in zichzelf met een geestelijke blijdschap en heilige vermaking waarnemen”. Dat brengt zekerheid teweeg. Vooral een zekerheid van de echtheid van mijn geloof en de vernieuwing van mijn hart en leven.

3e. Hoe werkt de Heilige Geest heilszekerheid door Zijn onmiddellijk getuigenis?

Naast de middellijke verzekering kennen sommige Puriteinen en theologen van de Nadere Reformatie ook een onmiddellijk verzekering door het onmiddellijk getuigenis van de Heilige Geest. Het is de weg tot zekerheid door een ‘direct’ getuigenis van de Heilige Geest. Het wordt genoemd een ‘onmiddellijk’ getuigenis, omdat het zonder de merktekenen en direct door het Woord wordt gewerkt. Zij dachten daarbij niet aan hoorbare stemmen of visionaire ervaringen. Het gaat over een **directe** uitspraak van God tot het hart van de zondaar door middel van beloften of een woord uit de Schrift. Het is een direct spreken van God tot de ziel. Het gaat gepaard met een overstelpende uitstorting van Gods liefde in het hart. De gelovige wordt daardoor krachtig overtuigd van God bemind te

zijn, in Christus verzoend te zijn en een erfgenaam te zijn van het eeuwige leven.

Zij meenden daarvoor gronden in de Schrift te hebben.

Joh. 16:13: “Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen”. De Heilige Geest spreekt niet alleen in de Bijbel, maar ook tot de ziel. Maar wel door het Woord. Het is geen mededeling van een nieuwe openbaring. De Heilige Geest past alleen toe wat Hij reeds heeft geopenbaard, namelijk dat ieder die in Christus gelooft het eeuwige leven heeft.

Tot Jesaja: “Uw misdaad is van u geweken, uw zonde is verzoend”.

Tot Daniël “gij zeer gewenste man.”

David “Ik ben Uw heil.” Psalm 35.

Tot de geraakte “Zoon, wees welgemoed, uw zonden zijn u vergeven.”

Tot Maria Magdalena in de ontmoeting met Jezus bij het graf “Maria!”

Zagen daarin het bewijs, dat God door een enkel woord een mens vanuit de duisternis tot het licht kan brengen; vanuit twijfel tot zekerheid.

Vooral de Puriteinen hebben dit geleerd. In Nederland zie je dit terug bij de theologen die met de Puriteinse

theologie in aanraking zijn gekomen, zoals W. Teellinck en A. Comrie.

De theologen die deze weg tot zekerheid leren, vermelden meestal dat God dit werkt wanneer iemand tot een

bijzondere taak in Zijn Koninkrijk wordt geroepen; wanneer de levensomstandigheden zo zwaar zijn, dat men

zonder bevestiging van Gods liefde het kruis niet dragen kan; in tijden van vervolging; bij het herstel in de genade nadat Gods kinderen in zonden zijn gevallen; en wanneer de ziel onder zware aanvechtingen dreigt te bezwijken.

Calvijn heeft de aanzetten tot deze gedachte gegeven. Hij wijst er voortdurend op dat door de allesoverwinnende werking van het getuigenis van Gods Geest de waarheid van Gods Woord in onze harten gevestigd wordt. Hij leerde dat er een getuigenis van de Heilige Geest bestaat dat alle twijfel overwint. “De waarheid van God, verzegeld door de Heilige Geest op onze harten, veracht en verslaat alles wat in de wereld

is”.

Calvijn: “door welke wij in de hemel zelf overgebracht, tot de meest verborgen schatten Gods worden toegelaten en de allerheiligste heiligdommen van Zijn koninkrijk binnentreden.” (3-2-41). Hij verwijst naar 2 Kor.1:12, waar Paulus spreekt over “Het getuigenis van ons geweten”.

Bijlage 3: Thomas Watson: De Hoofdstom van de Geloofsleer, hoofdstuk 5F.

DE VERZEKERING

Welke zijn de weldaden, die in dit leven de Rechtvaardigmaking, Aanneming en Heiligmaking vergezelschappen of daaruit voortvloeien?

Antwoord. De weldaden, welke in dit leven de Rechtvaardigmaking, Aanneming en Heiligmaking vergezelschappen of daaruit voortvloeien, zijn: verzekering van Gods liefde, vrede der consciëntie Rom. 5:1, 2, 5, blijdschap door de Heilige Geest, Rom. 14:17, wasdom der genade, Spr. 4:18, en volharding daarin tot het einde toe, 1 Joh. 5:13; 1 Petrus 1:5.

De eerste weldaad die uit de heiligmaking voortvloeit is verzekering van Gods liefde. "Benaarstig u om uw roeping en verkiezing vast te maken", 2 Petrus 1:10.

Heiligmaking is het zaad, verzekering is de bloem die eruit groeit: de verzekering is een gevolg van de heiligmaking

A. Hebben alle personen die geheiligd zijn zekerheid?

Zij hebben er wel recht op en ik ben geneigd te geloven, dat zij allen het in zekere mate zullen hebben vóór zij de laatste adem uitblazen, hoewel hun troost zo zwak kan zijn en hun levensgeesten zo flauw, dat zij niet kunnen uitdrukken wat zij voelen. Maar ik durf niet met stelligheid te beweren dat zij allen verzekering hebben in het eerste ogenblik van hun heiligmaking. Een brief kan geschreven zijn, zonder dat hij verzegeld is. Zo kan er genade in het hart afgedrukt zijn, terwijl de Geest er niet het zegel der verzekering op gezet heeft. God is vrij in Zijn handelingen en Hij kan verzekering geven of nog onthouden, naar het Hem behaagt. Waar het werk van de heiligmaking des Geestes is, kan Hij het verzegelend werk onthouden, deels om de ziel nederig te houden, deels om ons te straffen voor onze slordige wandel - bijvoorbeeld als wij onze wacht in het geestelijke verwaarlozen, nalatig worden in de plichten, in duisternis wandelen, de genadegaven van de Geest uitblussen en als God ons de vertroosting onthoudt - deels om het onderscheid te doen zien tussen aarde en hemel. Dit zeg ik met te meer aandrang om de harten van Gods kinderen, die neergebogen zijn omdat ze geen zekerheid hebben, te bemoedigen. Het water des Geestes kan in de

heiligmaking op u uitgestort zijn, terwijl u toch niet de vreugdeolie der verzekering ontvangt.

Er kan toevluchtnemend geloof zijn maar geen verzekerend geloof. Er kan leven in de wortel zijn, terwijl er geen vrucht aan de takken te zien is. Zo kan er geloof in het hart zijn, terwijl de vrucht van verzekering er niet is.

B. Wat is verzekering?

Antwoord. Die bestaat niet in een luide, hoorbare stem en wordt ons ook niet meegedeeld met behulp van een engel of van een openbaring. Verzekering bestaat in een praktische sluitrede, waarbij het Woord van God de hoofdstelling geeft, de consciëntie de mindere en de Geest Gods het besluit maakt. Het Woord zegt: "Wie God vreest en Hem liefheeft is van God geliefd". Dat is de eerste stelling. Dan maakt de consciëntie de mindere: "Maar ik vrees God en heb Hem lief". Vervolgens maakt de Geest het besluit op: "Dus zijt gij van God geliefd." Dit is, wat de apostel noemt: "De Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn", Romeinen 8:16.

Heeft een geheiligde ziel een zodanige zekerheid dat alle twijfel uitgesloten is?

Antwoord. Hij heeft een zodanige verzekering die zijn hart bewaart voor zinken. Hij heeft een zodanig onderpand van de Geest dat hij voor geen geld van de wereld er afstand van zou willen doen; maar zijn verzekering, hoewel ze erg stellig is, is niet volmaakt. Soms is er wel een wankeling, maar hij is toch veilig temidden van vrees en twijfel; zoals een schip veilig aan een anker ligt, al wordt het door de wind heen en weer geslingerd.

Als een christen geen twijfels zou hebben, zou er in hem helemaal geen ongeloof zijn. Als hij geen twijfels had, zou er geen onderscheid zijn tussen strijdende genade en overwinnende genade. Heeft David zo nu en dan niet zijn eb en vloed gehad? Soms horen wij David zeggen: "Want Uw goedertierenheid is voor mijn ogen", Psalm 26:3 en op een andere keer is hij ten einde raad: "HEERE, waar zijn Uw vorige goedertierenheden?", Psalm 89:50.

Er kan een donkerheid komen over de verzekering van een christen, om hem naar de hemel te doen verlangen, waar niet de minste twijfel meer zal zijn; waar de banier van Gods liefde altijd over de ziel zal uitgespreid zijn; waar het licht van Gods Aangezicht zonder wolken gezien zal worden en

waar deze Zon nooit ondergaat; en waar de heiligen een ononderbroken verzekering zullen hebben en eeuwig bij de Heere zullen zijn.

C. *Wat zijn de verschillen tussen ware verzekering en aanmatiging?*

1. Zij verschillen in de wijze waarop ze gewerkt worden. Goddelijke verzekering vloeit voort uit verootmoediging wegens de zonde; ik heb het niet over de mate van vernedering, maar over de waarheid ervan. Gods Geest is een Geest der dienstbaarheid, vóór dat Hij een Geest der aanneming tot kinderen is, maar aanmatiging verheft zich zonder enig vernederend woord van de Geest. "Hoe hebt gij het wildbraad zo gauw gevonden?" De ploegschaar gaat door de grond eer het zaad wordt gezaaid. Het hart moet omgeploegd worden door vernedering en berouw, voor God het zaad van verzekering daarin zaait.

2. Wie een ware verzekering heeft zal zich hoeden voor datgene dat zijn zekerheid zal verzwakken en verdonkeren; hij is bevreesd voor de verboden vrucht. Hij weet dat hij, hoewel hij zijn ziel niet kan verliezen door te zondigen, wel zijn verzekering kan verzondigen. Maar wie het dwaze vuur van de aanmatiging heeft, is niet bang zijn klederen te bevleken, hij is onverschrokken ten opzichte van de zonde.

3. Ware verzekering rust op een Schriftuurlijke grondslag. Het Woord zegt: "De werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid", Jesaja 32:17. De zekerheid van een christen is gegrond in de Schrift. God heeft het zaad der gerechtigheid in zijn ziel gezaaid en dit zaad heeft de oogst der verzekering opgebracht. Aanmatiging is echter namaak; zij kan niet de Schrift als grond tonen. Aanmatiging mist zowel het getuigenis van het Woord als het zegel van de Geest.

4. De verzekering die uit de heiligmaking voortvloeit, houdt het hart steeds in een ootmoedige gestalte. "Heere", zegt de ziel, "wie ben ik, dat in het voorbijgaan van zovelen, de gouden stralen van Uw liefde op mij zijn gevallen?" Paulus was verzekerd. Was hij hoogmoedig op deze parel? Neen. "Mij, den allerminste van al de heiligen", Efeze 3:8. Hoe meer liefde een christen van de Heere ontvangt, hoe meer hij zichzelf ziet als een schuldenaar van vrije genade. Het gevoel van zijn schuld houdt zijn hart nederig, maar aanmatiging is een broedsel van hoogmoed. Wie zich iets

aanmatigt, ziet met minachting op anderen; hij acht zich beter dan anderen. "O God, ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen, ... of gelijk deze tollenaar", Lukas 18:11.

D. *Wat kan ons aansporen om deze zekerheid te zoeken?*

Antwoord. We dienen te overwegen hoe zoet dit is en welke edele en uitnemende vruchten deze zekerheid voortbrengt.

1. Hoe zoet zij is. Dit is het manna in de gouden kruik. De witte keursteen, de wijn uit het paradijs, die het hart vrolijk maakt. Wat is de glimlach des Heeren troostrijk! De zon verkwikt meer als hij volop schijnt dan wanneer hij achter een wolk schuilgaat. De verzekering is een voorgerecht en een voorsmaak van de heerlijkheid. Zij plaatst iemand voortijdig in de hemel. Niemand kan weten hoe heerlijk en verrukkelijk zij is, dan alleen wie het heeft ondervonden.

2. De edele en uitnemende vruchten die zij voortbrengt.

(1) Verzekering zal ons God doen liefhebben en Hem doen loven. Wie anders dan hij die verzekerd is van zijn rechtvaardiging kan God loven en Hem de eer geven van hetgeen Hij voor hem gedaan heeft?

(2) Verzekering zal zoetheid doen druppen in al onze genietingen als schepsel. Schuld maakt onze genietingen bitter maar zekerheid verzoet alles en maakt het gezond. De zekerheid van Gods liefde is een zoete rijkdom en tezamen met de zekerheid van het Koninkrijk is het verrukkelijk.

(3) Verzekering maakt ons ijverig en levendig in de dienst van God. Het zal het gebed opwekken en de gehoorzaamheid aanvuren. Verzekering brengt geen zelfverzekerdheid in de ziel tot stand, zoals Rome zegt, maar het brengt werkzaamheid voort. Twijfel maakt ons in de dienst des Heeren moedeloos, maar de zekerheid van Zijn gunst brengt blijdschap voort. "De blijdschap des HEEREN, is onze sterkte", Nehemia 8:11.

(4) Zekerheid zal een gouden schild zijn om de verzoeking af te slaan en de overwinning erover te behalen. Er zijn twee soorten verzoeking die de satan erop nahoudt.

a. Hij verzoekt ons tot zonde;

b. Satan zal proberen ons aandeel aan God in twijfel te trekken, door te zeggen dat wij huichelaars zijn en dat God ons niet liefheeft. Welnu, er is geen beter schild tegen deze verzoeking dan zekerheid.

(5) Zekerheid zal ons tevreden doen zijn, al hebben wij maar weinig in de wereld. Hij bezit de rijkdom van Christus' verdiensten, een onderpand van Zijn liefde, de eersteling van Zijn heerlijkheid. Hij is vervuld met de volheid Gods; dit is genoeg en als men genoeg heeft, is men tevreden. "De HEERE is het Deel mijner erve, ... De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsten gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden", Psalm 16:5, 6. Tracht zekerheid te krijgen en u bent die steeds terugkerende lijst van murmuringen kwijt; u zult dan niet meer ontevreden zijn. Wie deze zekerheid heeft, kan niets kwaads overkomen: God is zijn Deel.

(6) Zekerheid zal moed verschaffen in lijden, een christen zal daardoor moeite met geduld en opgewektheid kunnen dragen.

(7) Zekerheid zal een ontroerde consciëntie stillen. Als God met ons bevredigd is, is er vrede in de consciëntie.

(8) Zekerheid zal ons sterken tegen de vrees voor de dood. Wie ze mist, kan niet getroost sterven. Maar wie zekerheid heeft, kan gelukkig en met blijdschap uit de wereld vertrekken; hij weet immers dat hij uit de dood overgegaan is tot het leven.

Wat zullen diegenen doen die geen zekerheid hebben?

Laat hen trachten genade te vinden.

E. *Hoe kunnen wij weten, of wij het ware werk der genade bezitten en recht hebben op verzekering?*

Als wij twee vragen kunnen beantwoorden:

(1) Hebben wij hoogachting voor Jezus Christus? "U dan, die gelooft, is Hij dierbaar", 1 Petrus 2:7. Christus bestaat geheel uit schoonheid en heerlijkheid; Hoe kostelijk is Zijn bloed en voorbede! De ene geeft vrede aan onze consciëntie en de andere maakt onze gebeden welriekend. Kunnen wij zeggen dat wij gedachten vol liefde tot Christus hebben? Schatten wij Hem als onze Parel van grote waarde, als onze heldere Morgenster? Achten wij al onze aardse genietingen maar als drek in vergelijking met Christus?, Filippenzen 3:8. Verkiezen wij liever de geringste zaken van Christus dan de

beste dingen van de wereld; de versmaadheden van Christus liever dan de omhelzingen van de wereld?, Hebrëeën 11:26.

(2) Hebben wij de inwoning van de Geest? "De Heilige Geest, Die in ons woont", 2 Timótheüs 1:14.

Hoe kunnen wij weten dat wij de inwoning des Geestes bezitten?

Antwoord. Niet omdat soms goede bewegingen in ons opgewekt worden door de Geest, want Hij kan in ons werken maar niet in ons wonen. Maar door de heiligende kracht van de Geest in ons hart wordt door die Geest een Goddelijke natuur in ons gewerkt; die zet haar eigen stempel en beeltenis op de ziel, zodat haar aanzien heilig wordt. De Geest veredelt het hart en heft het boven de wereld uit.

Hij doet hem hemelse zaken najagen, en dorsten naar Christus en de heerlijkheid. Als wij dit bij ons kunnen vinden, hebben wij genade en hebben derhalve recht op zekerheid.

B. Indien u zekerheid ontbreekt, wacht er op. "Wie gelooft, die zal niet haasten", Jesaja 28:16.

Zo iemand zal Gods tijd afwachten. Zeg niet, dat God u verlaten heeft en dat Hij nooit meer het licht van Zijn Aangezicht zal doen opgaan, maar zeg liever met de Kerk: "Izal den HEERE verbeiden, Die Zijn aangezicht verbergt voor het huis van Jakob", Jesaja 8:17.

(1) Heeft God op uw bekering gewacht en wilt gij niet wachten op Zijn vertroosting? Hoe lang heeft Hij u gelokt door Zijn Geest? Hij heeft gewacht tot Zijn hoofd vervuld was met dauw; Hij heeft geroepen: "Zult gij niet rein worden? Hoe lang nog na dezen?", Jeremia 13:27. O christen, heeft God gewacht op uw liefde en kunt gij niet op de Zijne wachten?

(2) Verzekering is zo zoet en kostbaar, dat het waard is daarop te wachten, want de prijs ervan is meer dan die van de robijnen. Zij kan niet geschat worden tegen het goud van Ofir. Verzekering van Gods liefde is een onderpand van de verkiezing.

Wie door God gekust wordt, wordt ook gekroond. Verzekering is de eersteling van het Paradijs. Eén glimlach van Gods aangezicht, één blik van

Zijn oog, één kruimel van het verborgen manna is zo zoet en heerlijk, dat het waard is er op te wachten.

(3) God heeft een belofte gegeven dat wij niet tevergeefs zouden wachten! "Zij zullen niet beschaamd worden die Mij verwachten", Jesaja 49:23. Misschien bewaart de Heere deze hartsterking der zekerheid voor een tijd dat men haast bezwijkt. Hij houdt soms de beste wijn tot het laatst. Verzekering zal bewaard worden als een bestanddeel om de bittere doodskelk te verzoeten.

F. *Hoe kunnen zielen die in verlatenheid verkeren getroost worden, als zij neergebogen zijn wegens gebrek aan verzekering?*

(1) Gebrek aan verzekering zal de goede uitkomst van de gebeden van de gelovigen niet verhinderen. Als men in de zonde leeft is dat een slagboom voor onze gebeden; maar gebrek aan zekerheid is geen verhindering voor het gebed. Wij mogen steeds tot God gaan in een nederig, toevluchtnemend gebed. Een christen zou wellicht kunnen denken dat God hem niet wil horen, omdat hij Zijn vriendelijk Aangezicht niet ziet. Dat is echter een vergissing. "Ik zeide wel in mijn haasten: Ik ben afgesneden van voor Uw ogen; dan nog hoordet Gij de stem mijner smekingen, als ik tot U riep", Psalm 31:23. Als wij onze zuchtingen naar de hemel zenden, zal God ieder gesteun horen en hoewel Hij Zijn Aangezicht niet laat zien, zal Hij toch ons Zijn oor lenen.

(2) Het geloof kan het sterkst zijn als de zekerheid het zwakst is. De Kananese vrouw had geen zekerheid, maar wel een heerlijk geloof. "O vrouw, groot is Uw geloof", Matthéüs 15:28. Verzekering is schoner en lieflijker om aan te zien, maar God acht een vruchtdragend geloof beter voor ons. "Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben en nochtans zullen geloofd hebben", Johannes 20:29.

(3) Als God uit het gezicht weg is, is Hij niet uit het verbond. "Mijn verbond zal hem vast blijven", Psalm 89:29.

Maar dit verbond werd met de Joden gemaakt en komt ons niet toe.

Antwoord. Jawel, want in vers 17 staat: "Dit is de erve der knechten des HEEREN." Dit is waar voor alle knechten des HEEREN, die nu leven, zowel als die in de tijd van de Joden leefden.

G. *Wat zullen wij doen om zekerheid te verkrijgen?*

1. Bewaar uw geweten rein. Laat op de consciëntie geen onbeleden zonden liggen. God verzegelt de vergeving niet voor de schuldbelijdenis. "Laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van de kwade consciëntie", Hebreeën 10:22. Wie zich bewust is van verborgen zonden, kan niet tot God naderen in volle verzekerdheid. Hij kan God geen Vader noemen, maar Rechter.

2. Als u verzekering zou willen hebben, wees dan veel in de oefening der genade. "Oefen uzelf tot Godzaligheid", 1 Timótheüs 4:7. Door handel te drijven wordt men rijk. Zo wordt men rijk in verzekering door handel te drijven in genade. "Maak uw verkiezing vast" Hoe? "Voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis", 2 Petrus 1:5. Houd de genade gaande, levendig geloof bloeit op tot verzekering.

3. Als u verzekering wilt hebben, koester dan de Geest Gods. Toen David zekerheid wilde hebben, bad hij: "Neem Uw Heiligen Geest niet van mij", Psalm 51:13. Hij wist dat het alleen de Heilige Geest was, Die hem de stem der blijdschap kon laten horen. De Geest is de Trooster, die de verzekering verzegelt, 2 Korinthe 1:22. Daarom heb veel op met de Heilige Geest en bedroef Hem niet.

4. Laten wij aan het badwater der genademiddelen liggen en het Woord en het sacrament dikwijls horen en gebruiken. "Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij", Hooglied 2:4. De gezegende genademiddelen zijn het wijnhuis, waar God de banier der verzekering ontrolt. Het sacrament is een verzegelend genademiddel. Christus maakte Zich Zijn discipelen bekend in de breking des broods. Zo maakt God Zich bekend in het Heilig Avondmaal, in de breking des broods, dat Hij onze God en ons deel wil zijn.

Hoe behoren degenen die verzekering hebben zich te gedragen?

1. Als u zekerheid hebt van uw rechtvaardiging, misbruik ze dan niet. Men misbruikt de zekerheid als men nalatiger wordt in de plichten, door nalatigheid of verslappen in de oefeningen van de godsdienst, bedroeven wij de Geest en dat is de weg om onze geestelijke troost te doen ophouden. Men

misbruikt de verzekering als men hooghartig wordt en minder de zonde vreest.

Heeft de Heere Zijn liefde met een kus bezegeld? Heeft Hij een onderpand van de hemel in uw hand achtergelaten en zult gij op deze wijze de Heere vergelden? Voedt de Heere u met de zoete trossen van verzekering en zult u Hem weder vergelden met wilde druiven? Satan scheidt er veel behagen in als hij ons óf zonder zekerheid ziet óf als wij die misbruiken. Men misbruikt verzekering, als de pols van onze ziel sneller klopt in de zonde en langzamer in de plichten.

2. Als u zekerheid hebt ontvangen, bewonder dan Zijn verbazend grote barmhartigheid. Gij hebt verdiend dat God u gal en edik te drinken zou geven en heeft Hij er niet voor gezorgd dat de honingraat van Zijn liefde op u neerdrupt? O, val Hem te voet en aanbid Zijn goedheid. Zeg: "Heere, wat is het dat U Zich aan mij zou openbaren en niet aan andere gelovigen? Want velen die Gij liefhebt als de appel van Uw oog, houdt Gij in twijfel en geeft hun geen verzekering van Uw liefde. Hoewel U hun een nieuwe naam hebt gegeven, toch hebt U hun niet de witte keursteen geschonken. Hoewel zij het zaad der genade bezitten, hebben zij echter niet de olie der vreugde. Hoewel zij de Heilige Geest als Heiligmaker hebben, hebben ze toch niet de Heilige Geest der vertroosting. Heere, vanwaar komt het dat Gij Uzelf aan mij openbaart en de gouden stralen van verzekering op mijn ziel laat schijnen?" O, aanbid God hier om. Dit zal immers het werk in de hemel zijn.

3. Laat uw harten vertederd zijn in de liefde tot God. Als God Zijn volk kastijdt, moeten zij de Heere liefhebben, veel meer nog als Hij hun zekerheid geeft. "Hebt den HEERE lief, gij, al Zijn gunstgenoten", Psalm 31:24.

4. Als u zekerheid hebt, gebruik die dan tot eer van God.

a. Door degenen die nog onbekeerd zijn aan te sporen. Vertel hun hoe zoet dit verborgen manna is. Vertel hun welk een goede Meester u dient en welke stormen u hebt meegemaakt. Vertel hun dat God u naar de mirreheuvel heeft gebracht, naar de bergen der specerijen; dat Hij u niet alleen een uitzicht op de hemel heeft gegeven, maar ook een onderpand ervan. O, tracht zondaren te bewegen met al de liefde en barmhartigheid Gods, dat zij hun namen zouden laten opschrijven in Zijn huisgezin en dat zij zich op Hem zouden werpen tot zaligheid. Vertel hun dat God u opgezocht heeft en de

geheimen van vrije genade voor u ontsloten heeft en u de verzekering heeft gegeven van een land vloeiende van oneindige heerlijkheden die het oog niet heeft gezien. Zo zoudt ge, door anderen te vertellen wat God aan uw ziel gedaan heeft, hen verliefd kunnen maken op de wegen Gods en hen kunnen bewegen tot belijdenis van de godsdienst te komen.

b. Gebruik uw verzekering om degenen die haar missen te troosten. Wees als de barmhartige Samaritaan door wijn en olie in hun wonden te gieten. Gij die verzekering hebt, zijt als het ware voor de haven gekomen. Gij zijt zeker van uw gelukzaligheid, maar ziet u niet dat anderen nog worstelen met de golven van verzoeking en verlaten en dreigen te zinken? O, heb toch medelijden met hen en doe wat u kunt om hen te troosten, terwijl ze nog op deze diepe oceaan zijn. "Hetzij dat wij verdrukt worden, het is tot uw vertroosting en zaligheid", 2 Korinthe 1:6. Als de troostrijke ondervinding van de ene christen meegedeeld wordt aan andere, verlevendigt en bemoedigt dat zeer zijn bezwijkend hart. "Onze vertroosting", zegt de apostel, "is tot uw vertroosting."

H. c. Maak een nuttig gebruik van uw verzekering door meer hemelsgezind te wandelen. U behoort de dingen hier beneden te minachten. Gij die een onderpand voor de hemel hebt, behoort niet te zeer ingenomen te zijn met de aarde. Gij hebt engelen Spijs en het betaamt u niet, om evenals de slang het stof te likken. Voor de goddelozen is koren, wijn en olie hun alles, maar gij hebt een deel dat veel beter is. God heeft het licht van Zijn Aangezicht over u doen opgaan en zult u dan naar de wereld hunkeren, terwijl u gevoed zijt geworden met de druiven en granaatappelen van het heilige land?

Hebt gij de verzekering voor de hemel en is dat niet genoeg? Zult u uzelf niet tevreden stellen met een Koninkrijk? Degenen die verhoogd zijn in zekerheid, behoren boven de wereld te leven.

d. Maak een nuttig gebruik van uw zekerheid door een opgewekte wandel. Het is iets voor veroordeelde personen om hun hoofd te laten hangen. Maar hebt gij vergeving van zonde? Laat God u Zijn glimlach zien? Wees dan vrolijk. "Waarom zijt gij zo mager, gij koningszoon?", 2 Samuël 13:4.

Zijt gij een koningszoon? Heeft God u verzekerd van uw aanneming tot kind en zijt gij dan zo treurig? Verzekering moet een tegengif zijn tegen alle

bekommernis. Wat geeft het als de wereld u haat? Gij zijt verzekerd dat u één van Gods gunstgenoten zijt. Wat geeft het als er maar weinig olie in de kruik is en dat u in de wereld maar gering zijt? Gij zijt verhoogd in zekerheid. O, verblijdt u dan! Wat is de vogel muzikaal. Wat zingt en tjilpt hij, hoewel hij niet weet waar hij het volgende kruimpje moet oppikken! En zullen dan diegenen treurig en ontevreden zijn, die Gods toezegging hebben dat hun dagelijks brood zeker is en Zijn liefde hen verzekerd van de hemel? Voorwaar, degenen die zekerheid hebben, moeten wel een opgewekte gelaatsuitdrukking hebben.

e. Als u de zekerheid der zaligheid hebt, laat dit u dan doen verlangen naar de staat der heerlijkheid. Wie een onderpand in zijn bezit heeft, begeert dat de hele som hem betaald zal worden. De ziel die gesmaakt heeft dat God goed is, behoort te verlangen naar een volmaakter genieting van Hem in de hemel. Heeft Christus de ring van verzekering aan uw vinger gedaan en Zich zo in ondertrouw met u begeven, hoe moest u dan verlangen naar het avondmaal van de bruiloft des Lams, Openbaring 19:9. O christen, bedenk toch dat, als een glimpje van de hemel, een glimlach van Gods Aangezicht al zo zoet zijn, wat het dan zal zijn als u eeuwig in de zonnestralen van het licht van Gods Aangezicht zult zijn! Voorwaar, gij die de zekerheid hebt van een recht op de hemel, moet wel begeren in het bezit ervan gesteld te worden. Wees tevreden om nog te leven, maar wees ook gewillig om te sterven.

f. Als u zekerheid hebt, pas dan op dat u ze niet verliest. Bewaar ze, want ze is uw leven, de troost van uw leven. Bewaar de verzekering, ten eerste door gebed. "O, laat Uw goedertierenheid blijven", Psalm 36:11 (Eng. vert.) Heere, laat de zekerheid blijven, neem dit grootzegel niet van me weg. Bewaar de verzekering door ootmoed. Hoogmoed vervreemdt de ziel van God. Als u verhoogd zijt tot zekerheid, wees dan nederig in ootmoed. Paulus had zekerheid, maar hij noemde zich de "voornaamste der zondaren", 1 Timótheüs 1:15. De parel van zekerheid wordt het beste bewaard in het kabinet van een nederig hart

Bijlage 4: J.C.Ryle: Heiligmaking, Hoofdstuk 7, Zekerheid.

Ten eerste zal ik dus proberen aan te tonen dat een verzekerde hoop een waarachtige en Schriftuurlijke zaak is. Zekerheid – zoals Paulus die uitspreekt in de verzen boven aan deze verhandeling – is niet zomaar een fantasie of gevoel. Ze is niet het resultaat van een enorme levenslust of een optimistisch temperament. Ze is een gezegende gave van de Heilige Geest, die buitenom de lichamelijke toestand of gesteldheid van mensen geschonken wordt, en ook een gave waarnaar iedere gelovige in Christus moet streven en zoeken.

In zaken als deze is de eerste vraag: wat zegt de Schrift? Ik beantwoord die vraag zonder de minste aarzeling. Volgens mij leert Gods Woord duidelijk dat een gelovige tot een verzekerd vertrouwen kan komen, met betrekking tot zijn eigen zaligheid. Ik stel ronduit en ondubbelzinnig, als Gods waarheid, vast dat een ware christen, een bekeerd mens, zo'n troostvolle mate van geloof in Christus kan bereiken, dat hij over het algemeen vol vertrouwen zal zijn wat betreft de vergeving en de veiligheid van zijn ziel, dat hij zelden beroerd zal worden door twijfels, dat hij zelden verbijsterd zal worden door vrees, dat hij zelden benauwd zal worden door angstvallige vragen, kortom, dat hij zonder beven de dood, en zonder verschrikking het oordeel tegemoet zal zien, ook al wordt hij gekweld door menig innerlijk conflict met de zonde. Dit, zeg ik, is de leer van de Bijbel.

Nu, zo'n stelling als deze wordt vaak betwist en ontkend. Veel mensen kunnen de waarheid ervan totaal niet inzien. De Roomse Kerk keurt de zekerheid in de meest ongematigde bewoordingen af. Het Concilie van Trente verklaart ronduit dat de zekerheid van een gelovige over de vergeving van zijn zonden een ijdel en goddeloos vertrouwen is.

De overgrote meerderheid van de wereldse en gedachteloze christenen onder ons verzet zich tegen het leerstuk van de zekerheid. Het beledigt en ergert hen als ze erover horen. Ze houden er niet van dat anderen zich troostvol en zeker voelen, omdat ze zichzelf nooit zo voelen. Vraag hun eens of hun zonden vergeven zijn, en waarschijnlijk zullen ze u vertellen dat ze het niet weten! Dat zij het leerstuk van de zekerheid niet kunnen aanvaarden, is beslist geen wonder.

A. Maar er zijn ook ware gelovigen die de zekerheid verwerpen of ervoor terugdeinzen als een leerstuk vol gevaren. Zij vinden dat het grenst aan aanmatiging. Ze lijken te denken dat het een gepaste nederigheid is om zich nooit zeker te voelen, nooit vertrouwen te hebben en in een bepaalde mate van twijfel en onzekerheid aangaande hun ziel te leven. Dit is te betreuren en richt veel schade aan.

Ik geef eerlijk toe dat er aanmatigende personen zijn, die getuigen een vertrouwen te voelen, terwijl ze daar geen Schriftuurlijke grond voor hebben. Er zijn altijd mensen die goed van zichzelf denken terwijl God slecht van hen denkt, evenals er ook mensen zijn die slecht van zichzelf denken terwijl God goed van hen denkt. Er zullen altijd zulke mensen zijn. Nog nooit is er een Schriftuurlijke waarheid geweest die niet met misbruik en vervalsing te maken kreeg. Gods verkiezing, de onmacht van de mens, de zaligheid door genade, ze worden allemaal op dezelfde manier misbruikt. Zolang de wereld bestaat, zullen er fanaten en enthousiastelingen zijn. Maar ondanks dit alles is de zekerheid een realiteit en een waarachtige zaak. En Gods kinderen moeten zich niet laten afschrikken van het gebruik van een waarheid, alleen omdat ze misbruikt wordt.

Maar zegt Job niet: 'Ik weet: mijn Verlosser leeft'? Zegt Paulus niet tegen Timotheus: 'Ik weet Wie ik geloofd heb, en ik ben verzekerd dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag' (2 Tim. 1:12)?

Ik zie de taal van overtuigdheid, van vertrouwen, van wetenschap, ja, ik mag toch wel zeggen: van zekerheid.

Het kan toch geen aanmatiging zijn om te treden in de voetsporen van Paulus, Job, en ook van Petrus, Johannes.... Als er ooit buitengewoon nederige en ootmoedige mensen waren, dan waren zij dat wel. En toch spreken ze allemaal met een verzekerde hoop over hun eigen staat. Voorzeker, dit moet ons leren dat diepe ootmoed en sterke zekerheid volmaakt met elkaar verenigbaar zijn, en dat er geen enkel noodzakelijk verband zit tussen geestelijk vertrouwen en hoogmoed

B. Het kan niet verkeerd zijn om vol vertrouwen te zijn als het gaat om een zaak waarin God onvoorwaardelijk spreekt, om stellig te geloven wanneer God stellig belooft, om vast overtuigd te zijn van vergeving en vrede, wanneer we rusten op het Woord en de eed van Hem Die nooit verandert.

Het is een volslagen misvatting om te veronderstellen dat de gelovige die zekerheid voelt, rust op iets wat hij in zichzelf ziet. Hij leunt eenvoudig op de Middelaar van het Nieuwe Verbond en op de Schrift der waarheid. Hij gelooft dat de Heere Jezus meent wat Hij zegt, en neemt Hem op Zijn woord. Zekerheid is tenslotte niets meer dan een volgroeid geloof, een krachtig geloof, dat de belofte van Christus met beide handen aangrijpt, een geloof dat met de vrome hoofdman over honderd redeneert: 'Als de Heere "alleenlijk een woord" spreekt, ben ik genezen. Waarom zou ik dan twijfelen?'(Mat.8:8).

We kunnen er zeker van zijn dat Paulus wel de laatste in heel de wereld zou zijn, die zijn zekerheid op iets van zichzelf zou bouwen. Hij die zich kon afschilderen als de voornaamste van de zondaren had een diep besef van zijn eigen schuld en verdorvenheid. Maar anderzijds had hij een nog dieper besef van de lengte en breedte van Christus' gerechtigheid, hem toegerekend. Hij die kon roepen: 'Ik ellendig mens', had een helder zicht op de fontein van kwaad in zijn hart. Maar anderzijds had hij een nog helderder zicht op die andere Fontein, die alle zonde en onreinheid kan wegnemen. Hij die zich 'de allerminste van al de heiligen' achtte, had een levendig en blijvend gevoel van zijn eigen zwakheid. Maar hij had een nog levendiger gevoel dat Christus' belofte: Mijn schapen zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid (Joh.10:27,28), niet gebroken kon worden. Als ooit iemand wist dat hij een miserabel, gammel scheepje was, dat op een woelige oceaan dobberde, dan wist Paulus dat wel. Maar anderzijds zag hij af van zichzelf, op Jezus, en was hij niet bevreesd. Hij dacht aan dat anker binnen het voorhangsel, dat 'zeker en vast' is(Hebr.6:19). Hij dacht aan het woord, het werk en de gedurige voorbede van Hem Die hem liefgehad had en Zichzelf voor hem overgegeven had. Dit was het, en niets anders, wat hem in staat stelde om zo vrijmoedig te zeggen: 'De kroon is mij weggelegd, en de Heere zal mij die geven'.

Het is mogelijk dat een gelovige nooit tot deze verzekerde hoop komt, die Paulus hier uitspreekt, en toch zalig wordt.

Ik geef dit volmondig toe. Ik vecht het geen moment aan. Ik zou niet één verslagen hart bedroefd willen maken dat God geen smart aangedaan heeft,

of één bezwijkend kind van God willen ontmoedigen. Het kan dat iemand zaligmakend geloof in Christus heeft, en toch nooit een verzekerde hoop geniet, zoals de apostel Paulus mocht genieten. Het is één ding om te geloven en een schemerende hoop te hebben dat we bij God zijn aangenomen. Het is heel wat anders om blijdschap en vrede in ons geloven te hebben, en overvloedig te zijn in de hoop. Al Gods kinderen hebben geloof; niet allen hebben zekerheid. Ik deins er niet voor terug om te zeggen dat iemand door genade voldoende geloof kan hebben om tot Christus te vluchten; voldoende geloof om Hem werkelijk aan te grijpen, om werkelijk op Hem te vertrouwen, om werkelijk een kind van God te zijn, om werkelijk zalig te zijn, terwijl hij toch tot aan zijn laatste dag nooit vrij is van veel zorg, twijfel en vrees. Een oude schrijver zegt: 'Er kan een brief geschreven zijn die niet verzegeld is. Zo kan er ook genade in het hart geschreven zijn, terwijl de Geest er toch niet het zegel van de zekerheid op zet'. Zo is het ook mogelijk dat iemand een zuigeling in het huisgezin van Christus is, als een zuigeling denkt en als een zuigeling spreekt, en hoewel hij behouden is, nooit een levende hoop geniet of weet wat de werkelijke voorrechten van zijn erfenis zijn. Ongetwijfeld moet iemand het geloof in de Heere Jezus Christus hebben, om zalig te worden. Ik ken geen andere weg van toegang tot de Vader. Ik zie niet dat er over genade gesproken wordt dan alleen door Christus. Een mens moet zijn zonden en verloren staat voelen, moet tot Jezus komen om vergeving en zaligheid, moet zijn hoop op Hem laten rusten, en op Hem alleen. Maar als hij slechts geloof heeft om dit te doen, hoe zwak en broos dat geloof ook moge zijn, dan sta ik ervoor in, op Schriftuurlijke gronden, dat hem de hemel niet zal ontgaan. Laten we nooit, nee, nooit de vrijheid van het heerlijke Evangelie inperken, of haar mooie proporties besnoeien. Laten we nooit de poort nog enger en de weg nog smaller maken dan onze hoogmoed en liefde tot de zonde reeds gedaan hebben. De Heere Jezus is zeer barmhartig en een Ontfermer. Hij kijkt niet naar de kwantiteit, maar naar de kwaliteit van het geloof. Hij let niet op de mate, maar op de waarheid ervan. Hij zal geen enkel gekrookt riet verbreken en geen enkele rokende vlaswiek uitblussen. 'Die tot Mij komt', zegt Hij, 'zal Ik geenszins uitwerpen'(Joh. 6:37).

C. Ja! Al is iemands geloof niet groter dan een mosterdzaadje, wanneer het hem slechts tot Christus brengt en hem in staat stelt om de zoom van Zijn kleed aan te raken, dan zal hij zalig worden, even volkomen en eeuwig zalig als Petrus, Johannes of Paulus. Er zijn trappen in onze heiligmaking; in onze rechtvaardigmaking zijn die er niet. Wat geschreven staat, dat staat geschreven en zal nooit onwaar blijken te zijn: 'Een iegelijk die in Hem gelooft', - niet: een iegelijk die een sterk en machtig geloof heeft - 'een iegelijk die in Hem gelooft, die zal niet beschaamd worden' (Rom. 10:11). Laten we echter bedenken dat het mogelijk is dat de arme gelovige ziel al die tijd geen volle zekerheid heeft van haar vergeving en aanneming bij God. Mogelijk wordt de gelovige verontrust met vrees op vrees en twijfel op twijfel. Mogelijk heeft hij menige innerlijke vraag en menige zorg, menige worsteling en menig bang vermoeden, wolken en donkerheid, storm en onweer, tot het einde toe. Ik sta ervoor in dat het hem veilig in de haven zal brengen, maar ik sta er niet voor in dat hij die haven met volle zeilen, vol vertrouwen en met blijdschap zal binnenvaren. Het zal mij niet verrassen als hij afgetuigd en door de storm geteisterd zijn begeerde haven bereikt, terwijl hij zijn eigen veiligheid nauwelijks beseft, totdat hij zijn ogen in de heerlijkheid opslaat. Ik geloof dat het van groot belang is om dit onderscheid tussen geloof en zekerheid voor ogen te houden. Laten we bedenken dat het geloof de wortel is en de zekerheid de bloem. Natuurlijk kan er nooit een bloem zijn zonder wortel, maar het is heel zeker dat er wel een wortel kan zijn zonder bloem. Geloof zien we bij die arme bevende vrouw, die in het gedrang achter Jezus komt en de zoom van Zijn kleed aanraakt (Mark. 5:27). Zekerheid zien we bij Stefanus, die kalm onder zijn moordenaars staat en zegt: 'Ik zie de hemelen geopend, en de Zoon des mensen, staande ter rechterhand Gods'(Hand. 7:56). Geloof is die angstige, bevende stem: 'Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp'(Mark. 9:24). Zekerheid is het uitdagende vertrouwen: 'Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? (...) Wie is het die verdoemt?'(Rom. 8:33,34). Zalig, drie maal zalig zijn zij die geloven! Zij zijn veilig. Zij zijn gewassen. Zij zijn gerechtvaardigd. Zij zijn buiten de macht van de hel. Maar hij die zekerheid heeft, doet veel beter, hij ziet meer, voelt meer, weet meer, geniet meer,

ondervindt meer zulke dagen waarover gesproken wordt in Deuteronomium: 'Dagen des hemels op de aarde'(Deut. 11:21).

D. Ik zal verder enkele redenen geven waarom een verzekerde hoop buitengewoon begerenswaardig is.

Ik wens van harte dat er meer naar zekerheid gezocht zou worden dan nu het geval is. Onder degenen die geloven, zijn er maar al teveel mensen die twijfelend beginnen en twijfelend verdergaan, die twijfelend leven en twijfelend sterven, en die in een soort mist naar de hemel gaan. Het zou mij slecht betamen om op een minachtende manier over het 'ik hoop' en 'ik vertrouw' te spreken. Toch vrees ik dat velen van ons daar tevreden mee blijven en niet verder gaan. Ik zou graag minder 'misschien-zeggers' in het huisgezin van de Heere zien, en meer mensen die kunnen zeggen: 'Ik weet en ben verzekerd'. O, dat alle gelovigen zouden ijveren naar de beste gaven, en niet met minder tevreden zouden zijn! Velen blijven in een lage, ondervoede zielstoestand zitten, terwijl hun Heere zegt: 'Eet, vrienden, drinkt, en wordt dronken, o liefsten'. Bidt en gij zult ontvangen, opdat uw blijdschap vervuld zij' (Hoogl. 5:1, Joh. 16:24).

Laten we ten eerste bedenken dat de zekerheid begerenswaardig is, vanwege de tegenwoordige troost en vrede die ze ons verschaft. Twijfel en vrees hebben het vermogen om veel van de gelukzaligheid van een ware gelovige in Christus te bederven. Onzekerheid en achterdocht zijn in iedere situatie al erg genoeg, of het nu onze gezondheid, ons bezit, ons gezin, onze genegenheden of ons aardse beroep betreft, maar nooit zo erg als wanneer het om onze ziel gaat. Zolang een gelovige niet verder kan komen dan: 'Ik hoop' en: 'Ik vertrouw', voelt hij kennelijk een bepaalde mate van onzekerheid over zijn geestelijke staat. Hij durft niet te zeggen: 'Ik weet'. Nu, zekerheid is van groot nut om een kind van God vrij te maken van deze pijnlijke vorm van dienstbaarheid, en draagt dus veel bij aan zijn troost. Ze stelt hem in staat om te voelen dat de grote levenszaak een opgeloste zaak is, de grote schuld een betaalde schuld, de grote ziekte een genezen ziekte en het grote werk een volbracht werk. En dan zijn alle andere zaken, ziekten, schulden en werken daarmee in vergelijking maar klein. Op deze manier

maakt de zekerheid hem geduldig in de verdrukking, kalm onder sterfgevallen, onbewogen in verdriet, niet bevreesd voor slechte tijdingen, vergenoegd in iedere situatie, want ze geeft hem deze vastheid van hart. Ze verzoet zijn bittere beker, ze verzacht de last van zijn kruisen. Ze effent de ruwe paden die hij bereist, ze verlicht het dal van de schaduw des doods. Ze laat hem altijd voelen dat hij iets vast onder zijn voeten heeft en iets stevigs in zijn handen. Hij is zowel zeker van een Vriend onderweg als van een thuis aan het eind. Zekerheid zal een kind van God onder het zwaarste verlies van dierbaren ondersteunen en hem helpen om te voelen: 'Het is wél'.

Laten we ten tweede bedenken dat zekerheid begerenswaardig is omdat ze een christen doorgaans tot een actieve, werkzame christen maakt. Een gelovige die een verzekerde hoop mist, zal veel van zijn tijd doorbrengen in onderzoekingen van het hart over zijn eigen staat. Als een zenuwachtig, zwaarmoedig mens zal hij vol zijn van zijn eigen kwalen, zijn eigen twijfels en vragen, zijn eigen conflicten en verdorvenheden. Kortom, u zult dikwijls merken dat hij zo door zijn innerlijke strijd in beslag is genomen, dat hij weinig gelegenheid heeft voor andere dingen, en weinig tijd om voor God te werken. Maar een gelovige die met Paulus een verzekerde hoop heeft, is vrij van deze kwellende afleidingen. Hij pijnigt zijn ziel niet met twijfels over zijn eigen vergeving en aanneming. Hij ziet op het eeuwige, met bloed verzegelde verbond, op het volbrachte werk en het nooit verbroken woord van zijn Heere en Zaligmaker, en daarom acht hij zijn zaligheid een vaststaande zaak. Zo is hij in staat om onverdeeld aandacht te geven aan het werk des Heeren en op den duur dus meer te doen. Nooit zijn er zulke werkzame christenen geweest als de apostelen. Het leek dat zij leefden om te werken. Christus' werk was waarlijk hun spijs en drank. Ze hielden hun leven niet dierbaar voor zichzelf. Ze legden comfort, gezondheid en wereldse troost aan de voet van het kruis neer.

Laten we bedenken dat zekerheid begerenswaardig is omdat ze doorgaans maakt dat christenen het meest vorderen in heiligmaking. Ook dit klinkt wonderlijk en vreemd, maar toch is het waar. Het is een van de paradoxen van het Evangelie. Over het algemeen zal niemand zijn eigen hart en leven zo bewaken als zij die de troost van een leven in nauwe gemeenschap met God kennen. Zij voelen hun voorrecht en zullen bevreesd zijn het te verliezen.

Degene die het licht van Gods verzoende aangezicht het meest ten volle geniet, beeft bij de gedachte dat hij die gezegende vertroosting zal verliezen en is bevreesd om iets te doen wat de Heilige Geest bedroeft.

Wilt u graag de eeuwige armen om u heen voelen en de stem van Jezus horen, die dagelijks tot uw ziel nadert en zegt: 'Ik ben uw heil'? wilt u uitnemend geestelijk gezind en heilig zijn? Ik twijfel niet of sommige lezers zullen zeggen: dit zijn juist de dingen waarnaar onze harten verlangen. We hunkeren ernaar. Maar ze lijken ver van ons vandaan. Volg mijn advies vandaag nog op. Zoek een vermeerdering van het geloof. Zoek een verzekerde hoop der zaligheid. Zoek een eenvoudig, kinderlijk vertrouwen in Gods beloften te verkrijgen. Zoek met Paulus te kunnen zeggen: 'Ik weet Wie ik geloofd heb; ik ben ervan overtuigd dat Hij de mijne is en ik de Zijne ben'. Leun meer volkomen op de arm des Heeren. Begin met een onvoorwaardelijk vertrouwen. Werp uw ongelovige traagheid af, uw traagheid om de Heere op Zijn woord te nemen. Kom en wentel uzelf, uw ziel en uw zonden op uw genadige Zaligmaker.

Onder het volk van Christus zijn er maar weinig mensen die tot deze gezegende geest van zekerheid komen. Verhoudingsgewijs hebben velen zaligmakend geloof, maar weinigen dat heerlijke vertrouwen dat in de taal van Paulus doorstraalt. Nu, waarom is dit zo? Waarom is een verzekerde hoop zo zeldzaam? Ik weet dat ik, zowel hier op aarde als in de hemel, graag aan de voeten zou zitten van velen die de zekerheid nooit bereikt hebben. Misschien ziet de Heere iets in het natuurlijke temperament van sommigen van Zijn kinderen, wat maakt dat zekerheid niet goed voor hen zou zijn. Misschien moeten zij heel laag aan de grond gehouden worden, om geestelijk gezond te blijven. Dat weet God alleen. Maar hoewel ik met alles rekening wil houden, toch vrees ik dat er veel gelovigen zonder een verzekerde hoop zijn, wier toestand maar al te vaak verklaard kan worden door zulke oorzaken als deze:

Een zeer veel voorkomende oorzaak is naar ik vermoed een gebrekkig zicht op het leerstuk van de rechtvaardigmaking. Ik denk dat veel gelovigen de rechtvaardigmaking en de heiligmaking onbewust met elkaar verwarren. Ze nemen de waarheid van het Evangelie aan, dat er zowel iets in ons als iets voor ons gedaan moet worden, als we ware leden van Christus zijn. In

zoverre hebben zij gelijk. Maar vervolgens lijkt het idee in hen post te vatten (misschien zonder zich daarvan bewust te zijn) dat hun rechtvaardigmaking tot op zekere hoogte beïnvloed wordt door iets in zichzelf. Ze zien niet duidelijk dat alleen het werk van Christus en niet hun eigen werk de grond is van onze aanneming bij God; dat de rechtvaardigmaking iets is dat volledig buiten ons om gaat en waarvoor helemaal niets van onze kant nodig is dan eenvoudig geloof en dat de zwakste gelovige even volledig en volkomen gerechtvaardigd is als de sterkste. Velen lijken te vergeten dat wij als zondaars, en alleen maar als zondaars, gezaligd en gerechtvaardigd worden, en dat we nooit iets hogers kunnen bereiken, al zouden we zo oud worden als Methusalah. Het lijkt dat velen niet begrijpen dat er een geweldig verschil is tussen onze rechtvaardigmaking en onze heiligmaking. Onze rechtvaardigmaking is een volmaakt volbracht werk en daarin is geen ruimte voor trappen. Onze heiligmaking is onvolmaakt en onvolkomen, en zal dat ook blijven tot het laatste uur van ons leven. Velen lijken te verwachten dat het mogelijk is dat een gelovige op zekere tijd in zijn leven in zekere mate vrij is van verdorvenheid en een soort innerlijke volmaaktheid bereikt. En omdat ze deze engelachtige stand van zaken in hun eigen hart niet aantreffen, concluderen ze dadelijk dat er iets heel verkeerd moet zitten met hun staat. Zo brengen ze al hun dagen treurend door. Ze worden beklemd door de vrees dat ze geen deel of lot in Christus hebben, en weigeren getroost te worden. Laten we dit punt goed overwegen. Als een gelovende ziel naar zekerheid verlangt en die nog niet verkregen heeft, laat hij zichzelf dan allereerst afvragen of hij er helemaal zeker van is dat hij gezond is in het geloof, of hij weet hoe hij dingen moet onderscheiden die verschillen, en of hij in het stuk van de rechtvaardigmaking een volledig helder zicht heeft. Hij moet weten wat het is om eenvoudig te geloven en door het geloof gerechtvaardigd te worden, voordat hij kan verwachten zich verzekerd te voelen. Zowel hierin als ook in veel andere zaken is de oude ketterij van de Galaten de vruchtbaarste bron van dwaling, zowel in de leer als in de praktijk. Mensen moeten staan naar helderder gezichten van Christus en wat Christus voor hen gedaan heeft. Gelukkig is de man die werkelijk 'de rechtvaardiging door het geloof' verstaat, 'zonder de werken der wet'.

Een andere veelvoorkomende oorzaak van de afwezigheid van zekerheid is traagheid wat betreft de opwas in de genade. Ik vermoed dat veel ware gelovigen op dit punt gevaarlijke en onschriftuurlijke opvattingen hebben. Ik bedoel natuurlijk niet opzettelijk, maar ze hebben ze wel. Velen lijken te denken dat wanneer ze eenmaal bekeerd zijn, ze verder weinig meer te doen hebben, en dat hun zaligheid een soort leunstoel is, waarin ze stil mogen zitten, achteroverleunen en gelukkig zijn. Het lijkt dat ze zich inbeelden dat hun genade geschonken is om daarvan te genieten, en ze vergeten dat de genade hun als een talent geschonken is, om gebruikt te worden, om ermee aan het werk te gaan en om vermeerderd te worden. Zulke mensen verliezen die vele directe geboden uit het oog, om toe te nemen, om op te wassen, om meer en meer overvloedig te worden (1 Thess.1:1), om iets bij ons geloof te voegen (2 Petr. 1:5) en dergelijke. Het verbaast mij nooit dat ze de zekerheid missen, in deze toestand waarin ze weinig doen en in deze gemoedsgestalte waarin ze stil blijven zitten. Ik geloof dat het ons voortdurend doel en verlangen moet zijn om voorwaarts te gaan. Bij iedere terugkomende verjaardag en aan het begin van ieder jaar behoort ons wachtwoord 'meer en meer' te zijn (1 Thess.4:1). Meer kennis, meer geloof, meer gehoorzaamheid, meer liefde. Als we dertigvoudig vrucht gedragen hebben, moeten we ernaar staan om zestigvoudig voort te brengen. De wil des Heeren is onze heiligmaking, en dat behoort ook onze wil te zijn (Mat. 13:23, 1 Thess. 4:3).

In elk geval kunnen we op één ding aan, er is een onafscheidelijk verband tussen naarstigheid en zekerheid. 'Benaarstigt u', zegt Petrus, 'om uw roeping en verkiezing vast te maken'.

Behoort een lezer van deze verhandeling tot degenen die naar zekerheid verlangen, maar die nog niet verkregen hebben? Let op mijn woorden. U zult ze nooit verkrijgen zonder naarstigheid, hoezeer u er ook naar verlangt.

Nog een veelvoorkomende oorzaak van een gebrek aan zekerheid is een inconsequente levenswandel. Een inconsequent leven is uiterst ruïneus voor de vrede van het geweten. Ze kunnen en ze zullen niet samengaan. Als u uw boezenzonden wilt behouden en niet tot het besluit kunt komen om ze op te geven, als u ervoor terugdeinst om uw rechterhand af te houwen en uw rechteroog uit te rukken wanneer de gelegenheid dat vereist, sta ik ervoor in

dat u geen zekerheid zult hebben. Ik loof God dat onze zaligheid op geen enkele wijze afhangt van onze eigen werken. Uit genade zijn wij zalig geworden, niet uit de werken der rechtvaardigheid. Door het geloof, zonder de werken der wet. Maar ik zou nooit willen dat een gelovige ook maar één moment vergeet dat ons besef van de zaligheid heel erg afhangt van onze levenswijze. Het is op het pad van het weldoen dat de dageraad van de zekerheid u zal bezoeken en uw hart zal bestralen. 'Wie zijn weg wel aanstelt, die zal Ik Gods heil doen zien'(Ps. 50:23).

Ik ben diep bewogen met hen die geen beter deel hebben dan wat deze wereld hun kan geven, en geen plaats in dat onbeweeglijke Koninkrijk. Volg het advies van een dienaar van Christus vandaag nog op. Zoek duurzaam goed, een schat die niet van u kan worden weggenomen, een stad die blijvende fundamenten heeft. Ga weg uit een wereld die u nooit werkelijk zal bevredigen, kom als een ootmoedige zondaar tot de Heere Jezus. Hij zal u ontvangen, u vergeving schenken, u Zijn vernieuwende Geest geven en u met vrede vervullen. Dit zal u meer werkelijke troost geven dan de wereld ooit gedaan heeft. Er is een leegte in uw hart die niets dan de vrede van Christus kan vervullen.

Laat ik mij tenslotte wenden tot alle gelovigen die deze bladzijden lezen.

Als u nog geen verzekerde hoop van uw eigen aanneming in Christus verkregen hebt, besluit dan vandaag nog om die te zoeken. Arbeid ervoor. Streef ernaar. Bid erom. Geef de Heere geen rust totdat u weet Wie u geloofd hebt. Het is iets om diep te bewenen dat veel christenen die Christus al twintig of veertig jaar geleden door Zijn genade geroepen heeft, nog steeds met twijfel leven. Laten wij ons onder Gods zegen inspannen om deze smaad af te wentelen.

Gelovige lezer, neemt u met een zwak geloof genoeg, omdat u daarmee ook zalig zult worden? Helaas, zo bent u niet in een gezonde zielstoestand. Blijf niet steken bij de fundamenten van de godsdienst, vaar voort tot de volmaaktheid.(Hebr.6:1). Wees niet tevreden met een dag van kleine dingen. Veracht die nooit bij anderen, maar wees er voor uzelf nooit tevreden mee. Maak het tot uw dagelijkse gebed dat uw geloof vermeerderd mag worden. Uw vrede zal overeenkomstig uw geloof zijn. Misschien komt u niet onmiddellijk tot de volle zekerheid. Soms is het goed om te blijven wachten,

dingen die we zonder moeite krijgen, waarderen we niet. Maar ook al vertoeft de zekerheid, verwacht ze. Er is echter nog iets waarvan ik u niet onwetend wil laten: u moet niet verrast zijn als u af en toe nog twijfels hebt, nadat u zekerheid gekregen hebt. U moet niet vergeten dat u op aarde bent en niet in de hemel. U bent nog steeds in het lichaam, met de inwonende zonde. Het vlees zal tot het allerlaatste toe begeren tegen de Geest. Er zullen altijd enige twijfels zijn. Hij die nooit twijfelt, heeft niets te verliezen. Wees niet ontmoedigd, u zult meer dan overwinnaar zijn door Hem Die u liefgehad heeft.

Tot slot, vergeet niet dat zekerheid iets is wat we voor een tijd kunnen verliezen. Dit geldt zelfs voor de stralendste christenen, als ze niet oppassen. Zekerheid is een erg kwetsbare plant. Ze moet elke dag, ja, elk uur bewaakt, bewaterd, verzorgd en gekoesterd worden. Waak en bid dus des te meer wanneer u zekerheid gekregen hebt. Wees altijd op uw hoede. David verloor vele maanden lang de zekerheid, doordat hij in overtreding viel. Petrus verloor haar toen hij zijn Heere verloochende. Zij vonden haar zeker wel weer terug, maar pas na bittere tranen.

Boven alles, bedroef de Geest niet. Blus de Geest niet uit. Doe de Geest geen smarten aan. Drijf Hem niet op een afstand, door te heulen met onbelangrijke slechte gewoontes en kleine zonden.

Luister naar de eindconclusie van de hele zaak:

Degene die het dichtst met God in Christus wandelt, zal over het algemeen in de grootste vrede bewaard blijven. De gelovige die de Heere het meest ten volle navolgt en naar de hoogste mate van heiligheid streeft, zal gewoonlijk de meest verzekerde hoop genieten en het helderst overtuigd zijn van zijn eigen zaligheid.